

Leg de lat hoog voor voldoende en schoon water!

Inbreng Commissiedebat Water (7 juni 2023)

1 juni 2023

In 2027 moet Nederland voldoen aan de Kaderrichtlijn Water. Maar in de meeste Nederlandse wateren worden normen voor chemische stoffen overschreden en schiet de biologische kwaliteit tekort. Bovendien wordt op te veel plaatsen teveel grondwater onttrokken, wat leidt tot toenemende verdroging. [Onderzoek van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur \(Rli\)](#) bevestigt de conclusie van eerdere onderzoeken van Witteveen +Bos in opdracht van [Natuurmonumenten](#) en [Bouwend Nederland](#): als we niet snel in actie komen kunnen de gevolgen groot zijn voor de natuur, samenleving en economie. Niet alleen de natuur en ons drinkwater staan hierdoor onder druk. Nederland kan ook hoge boetes van de Europese Commissie verwachten, maar ook vergunningverlening voor nieuwe activiteiten kan stilvallen. Dit kan de bouw alleen al jaarlijks 17.5 miljard kosten.

Natuurmonumenten en Bouwend Nederland roepen het Kabinet daarom op om de huidige inzet te intensiveren en daarbij de volgende punten in acht te nemen:

- **Afrekenbare afspraken:** Kom tot een solide proces waarbinnen gezamenlijke urgentie gecreëerd en gevoeld wordt en waarbij medeoverheden elkaar aanspreken op afrekenbare doelen en afspraken. Waar stagnatie optreedt hakt de minister knopen door en spoort partijen aan tot actie;
- **Scherp het bronbeleid aan.** Dat kan langs twee sporen: specifiek en generiek. Bij de specifieke aanpak wordt per waterlichaam gekeken welke normen overschreden worden en wordt de emissie van deze stof(fen) op dit specifieke water teruggedrongen. Daarnaast borgt een generiek bronbeleid dat geen verslechtering optreedt. Verslechtering zou immers alsnog kunnen leiden tot een vergunningenstop;
- **Maak extra middelen beschikbaar voor ingrepen die bijdragen aan het halen van de KRW-doelen:** Zorg daarbij voor voldoende uitvoeringscapaciteit om de maatregelen tijdig uit te voeren. Denk aan het meer laten meanderen van kanalen om zo de biologische waterkwaliteit te verbeteren. Een positief bijkomend voordeel is dat veel hydrologische maatregelen in Natura 2000 gebieden bijdragen aan het in goede staat van instandhouding brengen van deze gebieden en zodoende ook doorwerken in het halen van de doelen van de Habitatrictlijn;
- **Maximeer grondwateronttrekkingen rondom natuurgebieden:** Bij veel Natura 2000 gebieden staat verdroging een gunstige staat van instandhouding in de weg. Een vergunningplicht voor grotere onttrekkingen en meldingsplicht voor kleinere onttrekkingen geeft mogelijkheden om grondwateronttrekkingen te reguleren en maximeren en daarmee te werken aan natuurherstel. De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur adviseert ook langs deze lijn;
- **Verplichte retourbemaling:** Bij bouwprojecten in de buurt van deze verdrogingsgevoelige gebieden zal soms tijdelijk grondwater moeten worden onttrokken om de bouwput droog te maken. In deze gevallen kan standaard retourbemaling voorgeschreven worden. Bij retourbemaling wordt het grondwater op een andere plek terug in hetzelfde grondwaterlichaam teruggepompt. Hierdoor blijft de hoeveelheid grondwater gelijk. Hiervoor zijn nog wel uniforme regels nodig;
- **Water vasthouden:** Breng in kaart welke eenvoudige ingrepen bijdragen aan het beter vasthouden van water in de bodem en daarmee meer balans in grondwaterlichamen. Een voorbeeld kan zijn het in aanbestedingen eisen van toepassing van halfopen verhardingen/stenen voor parkeerplaatsen;
- **Tijdelijke en aangescherpte vergunningen:** Om op de lange termijn te blijven voldoen moet de actualisatie van vergunningen voor activiteiten met impact op watersystemen beter. De Raad voor de leefomgeving doet de suggestie om alleen nog tijdelijke vergunningen af te geven en permanente vergunningen uit te faseren. Voor een eerlijke verdeling van de opgave moeten ook bestaande vergunningen opnieuw beoordeeld worden en waar nodig aangescherpt. Een alternatief hiervoor is dat de overheid samen met het bedrijfsleven een bindende agenda opstelt met concrete emissiereductie van diverse stoffen. Het bedrijfsleven weet dan ruim op tijd waar het aan toe is en kan daarop anticiperen. Bij deze variant hoort een sterker pakket aan toezicht en handhaving dan nu wordt uitgevoerd.

Voor vragen of meer informatie over de standpunten kunt u contact opnemen:

- Bouwend Nederland: Martijn Verwoerd, sr. beleidsadviseur publiekrecht, het rapport dat Witteveen+Bos in opdracht van Bouwend Nederland opstelde vindt u hier: [Slechte waterkwaliteit kan bouwsector jaarlijks 17,5 miljard euro omzet kosten - Bouwend Nederland](#).
- Natuurmonumenten: Tom Kunzler, public affairs medewerker landbouw en water, en het position paper van Natuurmonumenten met nadere aanbevelingen dat opgesteld is t.b.v. het Rondetafelgesprek over de KRW vindt u [hier](#).